

S Z E R K E S Z T Ő I Ü Z E N E T E K

A. M. Az úgynevezett „40 órás Szentségimádás eredete Zaccaria Szent Antal Mária nevéhez fűződik. Legelőször 1534-ben tartották Milanóban annak a negyven órának emlékét, mely alatt az Úr teste a sírban nyugodott. Ez a bensőséges áhítatgyakorlat a háromnapos szentségimádás alakjában (pl. farsangkor) az egész világon elterjedt. Zaccaria Szent Antal Mária ünnepét július 5-én üli meg az egyház.

F. F. Szerb Antal ezt így magyarázza: A latin szépségideál összefügg az antik szellem egyik legnagyobb örökségével, a logikus gondolkodással. Az irodalmi szépségideál... a logikus szépség ideálja. A latin irodalom legmagasabb csúcspontjain sem más, mint a józan gondolkodást kifejező beszéd gondos megállítására, megnesemítése, étherikus áttetszővé tétele. Ezzel szemben a germán szépségideál, mely még a primitív közösség napjaiban született, az extatikus, hirtelen, illogikus gondolatkapcsolatokból terem magának költői nyelvet... A magyar irodalom a latin irodalom leánya, akár a francia, olasz vagy spanyol irodalom.

E. G. Szó sincs alkalmatlanságról, mindig szívesen látjuk levelét. Csak azt nem látjuk belőle világosan, hogy mi módon tehetnénk eleget óhajának. Hiszen — ugyebár — egy szerkesztőség nincsen arra berendezkedve — de nem is az a célja, hogy folyamatos lelkivezetésben részesítse olvasóit. Ennek helye — amennyiben egészséges emberekről van szó: a gyóntatószék, amennyiben idegbetegekről: az orvos szobája. Az azonban bizonyos, hogy lelkiatya is, orvos is nagy örömmel fogadják az olyan finomlelkű és segíteni kész lelkeket, amilyenek levelét olvasva Önt gondoljuk, — akik vállalják, hogy foglalkoznak az ilyen szenvedőkkel és visszasegítik őket az életbe. Szondi „karók“-nak nevezi őket, akik addig állnak a gyenge növény mellett, amíg az megerősödik. Gondoljuk, hogy önben volna hivatás ilyesmire. Ugye nem tévedünk!

Nemo. Köszönjük megtisztelő bizalmát. Legyen meggyőződve, hogy minden megtörtént és megtörténik, ami lehetséges. Sajnáljuk, hogy álnév alá rejtőzött és így nem adhatunk bővebb részleteket.

E. Marianne. Cím hiányában ezúton köszönöm meg szíves jókívánásait és elismerő sorait.

Str. K. J. Az idézett egyházjogi törvény az ön esetére nem vonatkozik. Nincs tehát ok aggodalomra.

N. L. Kőzszezszerdahely. Igaza van, az ujkori pápák valóban csak kivételeken szánták el magukat hosszabb utazásra. Az Alpok vonalát a maguk jószántából mindössze kétszer lépték át: VI. Pius 1782-ben azért utazott Bécsbe, hogy megkísérelje rábeszélni II. József császárt egyházellenes intézkedéseinek visszavonására, VII. Pius pedig 1804-ben tuzal a titkolt reményekkel indult Párisba Napoleon császár felkenésére, hogy talán sikerül kieszközölni tőle az egyház érdekeit mélyen sértő organikus cikkelyek visszavonását. Az ellenben már nem felel meg a valóságnak, hogy a történelem az említett két eseten kívül egyáltalán nem tuzal rá példát, hogy a pápák Rómából kimozdultak volna. Ezzel szemben az igazság az, hogy mint államfők rendszeresen látogatták államukat. IX. Pius még az 1848—49. évi forradalom lezajlása után több városba ellátogatott. Az egyházi állam bekebelezése után (1870. szeptember 20.) természetesen megváltozott a helyzet. A pápák a Vatikán önkéntes foglyai lettek és az 1929. február 11-én aláírt lateráni szerződés létrejöttéig egyetlen egyszer sem lépték át küszöbét. Azóta azonban már XII. Pius ismétl-

ten kilátogatott a városba és rendszeresen kihasználta a castelgandolfói villa birtoka által kínált nyaralási lehetőséget. Még fokozottabban áll ez a jelenlegi Szentatyára.

Hogy miért fejlődtek így a dolgok, annak több okát említhetjük. Így mindenekelőtt említenünk kell a pápaság világpolitikai helyzetének fokozatos megváltozását. A pápaság és császárság nagy harcának lezajlása után a világpolitika szálainak szövegetése egyre jobban kicsúszott a pápák kezéből. A nemzeti királyságok hatalmának és önérzetének szertelen megduzzadása, az élet jellegének egyre szembetűnőbb laicizálódása és végül a vallási egység elenyészése csak siettette ezt a folyamatot. A világpolitika irányításából való kényszerű kikapcsolódás azután természetesen minimálisra csökkentette az okot, melyek a középkori pápák utazásait rendszerint felidéztek. (Segítségkérés, szövetségkérés, külső és belső ellenségek elől való menekülés stb.) És minél jobban spirituálizálódott a pápaság, vagyis minél inkább tulajdonképpen hivatásának teljesítésére korlátozódott tevékenysége, annál kevésbé érezte szükségét világpolitikai korszakában használt eszközei igénybevételének. Ez a spirituálizálódó folyamat voltaképpen az egyházi állam megszűnésével, tehát lényegében XIII. Leó pápa trónralépésével kulminált.

Az utazások elmaradásának második okaként az ujkori pápák életkorát kell említenünk. Míg ugyanis a középkorban kivételesen egészen fiatal, félig gyermekkorban levő embereket is ültettek Szent Péter székébe, — XII. Jánost 17, IX. Benedeket 18, V. Gergelyt 24 éves korában — az ujkorban már csak élemedett, hosszú és érdemes egyházi szolgálatra visszatekintő papokat részesítettek ebben a legnagyobb kitüntetésben. Jellemző, hogy a XIX. és XX. század tíz pápája közül csak egy volt, IX. Pius, megválasztásakor 60. életévén alul (54), a többi már mind föllette járt, sőt akárhány erősen megközelítette a hetvenet (VI. Pius, XV. Benedek 60, XII. Pius 62, XII. Leó 63, XIV. Gergely, XI. Pius 66, VIII. Pius, XIII. Leó, X. Pius 68). Természetesen ebben a korban az emberek már nehezebben szánják rá magukat hosszabb, pláne idegen világgrészbe teendő útra. Persze az a körülmény, hogy VI. Adorján óta (1522—23) mást, mint olasz nemzetiségű bíborost nem választottak pápának, szintén nem alkalmas az utazási kedv élesztésére. Hiszen a megválasztottak megszakíthatatlanul megszokott környezetükben élnek és így nem érzik szükségét annak, hogy időnkint elhagyott nemzeti és családi otthonukba is hazazéjenek.

Az utazástól való húzódozásnak legmélyebb okát azonban talán mégis a pápák páratlan kötelességtudásában kell keresnünk: annyira egynek érzik magukat az egyházzal és egyházfői hivatásuk teljesítését annyira mindenekelőttvalónak érzik, hogy a maguk jószántából még rövid időre sem tudnak lemondani róla. Mint római pápák Rómában akarnak szolgálatára lenni híveiknek. Persze, hogy az egész katolikus világra felvillanyozó hatással volna, ha például egy-egy eucharisztikus világkongresszus keretében közvetlenül élvezhetnék legfőbb atya személyes jelenlétét; de az elemi tisztesség mégis inkább azt kívánja, hogy a fiak látogassanak el az atyához, semmint a koros és ezer gonddal küzdő atya a fiakhoz. Hogy is mondja Lászlai János XVI. századi római magyar gyóntatónak a San Stefano Rotondóban levő sírfelirata? „Gondold meg, hogy Róma mindnyájunknak hazája.“